

10 jednoduchých tipů pro začátek aneb co můžeme udělat už zítra

1. Píšeme a kreslíme na tabuli

Stačí napsat téma, klíčová slova a občas to, o čem se mluví, napsat, nakreslit či jinak znázornit na tabuli; slova, která se slovně vysvětlují, také načrtnout (pokud to lze). Nestačí totiž nové slovo jen slyšet, žáci ho musí i vidět, aby slovo mohli najít ve slovníku a správně se ho naučit.

2. Používáme obrázky, schémata nebo tabulky

Upozorňujeme na obrázky a schémata, která jsou v učebnici a dáváme k nim úkoly (přiřadit slova, naučit se věty, kterými se schéma, obrázek popíše, nejlépe písemně). Pokud v učebnicích schémata nejsou, vytvoříme je. Můžeme se inspirovat na Inkluzivní škole v části Klíčové vizuály¹.

3. Dáváme úkoly, které nejsou mluvící

Dítě přiřadí/ doplní k obrázku (schématu) příslušná klíčová slova, vyplňuje klíčové vizuály, tvoří myšlenkovou mapu, kreslí schéma.

4. Dáváme jednoznačné a jednoduché instrukce, které se opakují:

napiš, spoj, pojd' k tabuli a zadání úkolů podpoříme vizuálním názorem, gesty. Instrukci vždy doplníme příkladem, aby všichni, včetně žáka s OMJ, věděli, co mají dělat.

5. Zajistíme, že když má dítě s OMJ „něco“ říct, zná přesně slova nebo věty, které má říct, tím že:

- Je to přesně napsané na tabuli, v učebnici
- Opakuje to, co slyšelo od spolužáka před ním
- Připraví si to (s pomocí spolužáků) při skupinové práci
- Připraví si to při samostatné práci a my mu to před tím, než má mluvit před třídou, zkontrolujeme

6. 2x až 3x za hodinu dítě cíleně aktivujeme (z toho alespoň jednou vyvine samostatnou aktivitu)

Dítě může napsat, složit, přiřadit, spojit, říct, přečíst, ukázat, vyhledat klíčová – nebo nějaká určitá slova (nebo alespoň vstane a jde k tabuli, otevře okno, učitel k němu zajde k lavici).

¹ <https://www.inkluzivniskola.cz/graficka-vizualizace-obsahu>

7. Zajistíme pro žáka slovník

Pro nečtenáře existují i obrázkové slovníky, vybízíme ale i k vedení vlastního **slovníčku**. Starší žáci mohou také využít tzv. **Překladové slovníčky pro ZŠ** do různých předmětů, přeložené do několika jazyků².

8. Dáváme si pozor, ať se vše neodehrává jen ve slovech

Používáme vizualizace, praktické činnosti, grafické organizéry.

9. Spolupracujeme s koordinátorem pro žáky s OMJ/ pro cizince, nebo výchovným poradcem a s učitelem češtiny jako druhého jazyka – má učebnice a přehled o dětech s OMJ.

10. Podíváme se na www.inkluzivniskola.cz.

² <https://www.inkluzivniskola.cz/zdroje-inspirace/prekladove-slovnicky-pro-zs>